

پژوهش (تجلی حکومت الهی بر پهنه گیتی)

چکیده

اندیشه پیروزی حق بر باطل که برگرفته از متن قرآن کریم است، بارقه ای از نور امید در دل ها تابانده است و همگان منتظر کسی هستند که منادی حق و سفیر نور و کشتی بان هدایت است. قافله سالار رهایی، این شخصیت بزرگ را در روایات اسلامی مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می نامد. چنین انتظاری، افضل عبادات شمرده شده است. منتظران واقعی، در حال مهیای جامعه مطلوب هستند. از این رو، برای حضور حضرت شرایطی لازم است که زمینه ساز قدمش باشد. پذیرای حکومت عدل او.

در این مقاله، به سیره حکومتی آن حضرت و وظایف منتظران و همچنین به نقش رسانه در دولت مهدوی پرداخته و به صورت کوتاه به آنها اشاره شده است.

کلیدواژگان

مهدویت، دولت مهدوی، رسانه مهدوی.

مقدمه

اندیشه مهدویت در مذهب تشیع، به دلیل مسئله امامت و جایگاه اعتقادی آن، که در فرهنگ شیعه، تداوم رسالت است، جایگاه رفیعی دارد. شیعه امامیه معتقد است امامت، مقامی است که از جانب خدا و به واسطه پیامبر، برای امت پس از او جعل شده و امام کسی است که سرنوشت امور دینی و دنیایی مردم در دست اوست. از این رو، شیعیان منتظرند، در دولت کریمه آن حضرت، جامعه اخلاقی را در جهان تجربه کنند و بی عدالتی وجود نداشته نباشد و همه چیز بر پایه عدالت و اخلاق، سامان یابد. انتظار ظهور یک مصلح بزرگ آسمانی و امید به آینده و استقرار صلح و عدل جاویدان، امری فطری و طبیعی است که با ذات و وجود آدمی سر و کار دارد و با آفرینش هر انسانی همراه است و زمان و مکان نمی شناسد و به هیچ قوم و ملتی نیز اختصاص ندارد. از این رو، همگان براساس فطرت ذاتی خود مایلند، روزی فرارسد که جهان در پرتوی ظهور رهبری الهی و آسمانی و با تأیید عنایت پروردگار، از ستم ستمگران نجات یابد و انسان ها از فلاکت موجود و نابسامانی و ناامنی و تیره روزی رها شوند و سرانجام به کمال مطلوب و زندگی شرافتمندانه ای دست یابند.

سیری کوتاه در زندگی نامه حضرت

معتمد عباسی، امام حسن عسکری علیه السلام را در هشتم ربیع الاول سال ۲۶۰ هـ ق، به شهادت رساند و امامت مهدی موعود که رهبری و ولایتش را پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و معصومین پس از ایشان وعده داده بودند، آغاز شد. امامت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در شرایطی روی داد که امام یازدهم نیز مانند دیگر ائمه، زمینه ولایت را برای فرزند خود آماده کرده بود. شب پیش از شهادت، ایشان به دور از چشم مأموران خلیفه،

نامه های بسیاری درباره این مسئله مهم به شهرهای گوناگون فرستاد. حکومت عباسی از مدت ها پیش، بر اساس سخن رسول خدا صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام مبنی بر اینکه مهدی فرزند امام حسن عسکری علیه السلام است، امام یازدهم شیعیان را زیر نظر داشتند و مراقب بودند فرزندی از ایشان باقی نماند. با تولد حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در ۱۵ شعبان سال ۲۵۵ هـ.ق در سامرا، امام حسن عسکری علیه السلام با پنهان نگاه داشتن خبر ولادت فرزند خویش، این نقشه را باطل کرد. پس از شهادت امام حسن عسکری علیه السلام، خبر شهادت ایشان در سراسر سامرا پیچید و مردم در سوگ آن امام همام، عزاداری کردند و حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مخفیانه بر پیکر مطهر پدر بزرگوارشان نماز خواندند. پس از شهادت امام، حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف که در آن زمان ۵ سال داشتند، به امامت رسید و کم کم خبر وجود فرزندی از سلاله پاک امامت پخش شد که تلاش خلیفه عباسی برای یافتن ایشان بی فایده بود. امامت حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف در این دوران را غیبت صغرا می خواندند. این غیبت از زمان شهادت پدر بزرگوارشان در سال ۲۶۰ هـ.ق، شروع و تا سال ۳۲۹ هـ.ق به طول انجامید. چهار نایب خاص، امر وساطت میان امام عجل الله تعالی فرجه الشریف و شیعیان را به عهده داشتند و احکام دین را از ایشان دریافت و در اختیار شیعیان قرار می دادند. این چهار نفر، عثمان بن سعید، محمد بن عثمان، حسین بن روح و علی بن محمد سمری بودند. این غیبت، ۶۹ سال به طول انجامید. پس از غیبت صغرا، غیبت کبرا آغاز شد. از امامت ایشان تاکنون ۱۱۷۴ سال، می گذرد جهان در دو مرحله غیبت امام خود، در انتظار عدالت علوی است. در ادامه به برخی ویژگی های حکومت جهانی حضرت اشاره می شود. امید است مقبول نظر جامعه منتظر قرار گیرد.

۱. برکات مهدوی

یکی از سؤالات درباره مباحث مهدویت این است که چگونه می توان از فیوضات امام غایب بهره مند شد؟ امامی که در پس پرده غیبت است، می تواند در حیات بشری اثری داشته باشد؟ جابر بن عبد الله انصاری با شنیدن خبر غیبت حضرت مهدی علیه السلام از نبی اکرم علیهم السلام پرسید: «فَهَلْ يَقَعُ لِشِيعَتِهِ الْإِنْتِفَاعُ فِي غَيْبَتِهِ؟» آیا در غیبت حضرت، شیعیانش بهره و فایده ای از او خواهند برد؟ حضرت رسول فرمودند: «إِی وَاللَّذِی بَعَثَنِی بِالْبُؤْهِ إِنَّهُمْ يَنْتَفِعُونَ بِهِ وَیَسْتَضِیُّونَ بِنُورِهِ كَانْتِفَاعِ النَّاسِ بِالشَّمْسِ وَ إِنْ جَلَّلَهَا السَّحَابُ»؛ بله، قسم به کسی که مرا به نبوت برانگیخت، همانا شیعیانش از او بهره مند می شوند و به نور او روشنی می یابند؛ همانند بهره مندی مردم از خورشید، آن گاه که ابر آن را پوشانده باشد. (صافی گلپایگانی، ۱۳۹۰، ج ۴: ۱۲۴) از آن جای که مشیت خداوند بر این تعلق گرفته است که نظام هستی، نظام اسباب و مسببات باشد؛ برای فیض وجود و دیگر فیوضات به واسطه ای نیاز بود که از طرفی بتواند با عالم ماده مرتبط باشد و در قالب انسان مادی تجلی یابد و از سوی دیگر، نزدیک ترین و مقرب ترین موجود در عالم هستی به خالق متعال باشد. به همین دلیل است اولین چیزی که به وسیله آفریدگار هستی خلق

شد، انوار طیبہ ائمہ معصومین علیہم السلام بود و به واسطه آنان، فیض وجود به دیگر موجودات افاضه شد.
(مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۱: ۱۰۵)

امام عصر علیه السلام، واسطه فیض بین خالق و مخلوق است و نور وجود، علم و هدایت به واسطه او به مخلوقات می رسد. آن حضرت به عنوان یکی از معصومین علیهم السلام، هدف نهایی آفرینش انسان و جهان است و مخلوقات همان گونه که در پیدایش خود نیازمند هدف نهایی هستند، در تداوم، استمرار و بقای خلقت نیز به آن نیازمندند. بنابراین، موجودات عالم، هم اصل وجودشان به واسطه امام است و هم نعمت هایی را که در طول حیات خود دارند، به واسطه وجود بابرکت امام است. «بِقَائِهِ بَقِيَتِ الدُّنْيَا وَبِيَمِينِهِ رُزِقَ الْوَرَى؛ دنیا به واسطه ی بقای او باقی است و مخلوقات به برکت او روزی داده می شوند». (مفاتیح الجنان، دعای عدیله) این حقیقت در بیان نورانی معصومین علیهم السلام به خوبی بیان شده است.

۲. خانواده مهدوی

یکی از جذبات ترین مباحث مربوط به خانواده و مهدویت، آشنایی با معارف مشترک قرآنی بین خانواده و مباحث مهدویت است. در این باره، سوره نور، در ابتدا با ظرافت و زیبایی خاصی به مباحث خانواده اشاره کرده و در پایان به بحث منجی و تشکیل حکومت مهدوی پرداخته است.

با دقت در مضامین این سوره درمی یابیم بیشترین حجم آیات آن به آسیب شناسی خانه و خانواده و راهکارهای حقوقی و اخلاقی انسجام بخشی و حفظ نظام خانواده مربوط است. البته نکته بسیار مهم این است که خداوند پس از تبیین احکام خانواده، به طرح «مسئله مهدویت» می پردازد و می فرماید: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ؛ خدا به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، وعده داده است که حتماً آنان را در این سرزمین، جانشین [خود] قرار دهد؛ همان گونه که کسانی را که پیش از آنان بودند جانشین [خود] قرار داد و آن دینی را که برایشان پسندیده است، به سودشان مستقر کند و بيمشان را به ایمنی مبدل گرداند [تا] مرا عبادت کنند و چیزی را با من شریک نگردانند و هر کس پس از آن به کفر گراید، آنانند که نافرمانند». (نور: ۵۴)

در روایات، در تفسیر این آیه آمده است: «نَزَلَتْ فِي الْمَهْدِي عَجَلُ اللَّهِ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ؛ این آیه درباره حضرت مهدی علیه السلام نازل شده است». (مجلسی، ۱۳۸۸، ج ۵۱، ۵۳)

همچنین در زیارتی که از امام صادق علیه السلام درباره روز عاشورا وارد شده است، حضرت با اقتباس از این آیه درباره زمان عدالت گستری امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می فرماید: «وَاجْعَلْ لَهُمْ أَيَّاماً مشهوره و أَيَّاماً معلومه كما ضَمِنْتَ لِأَوْلِيَاءِكَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ فَإِنَّكَ قُلْتَ: وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ... اللَّهُمَّ أَعْلِ كَلِمَتَهُمْ يَا لَا

إِلَهَ الْأَنْتَ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ خداوند! برای ایشان (اهل بیت علیهم السلام) روزگاری معلوم و آشکار قرار بده، همان گونه که آن را در کتابت برای اولیایت تضمین کرده و فرموده ای: «خداوند به مؤمنین از شما وعده داد...، خدایا! ای آنکه جز تو معبودی نیست، امر ایشان را برتری بخش، ای مهربان ترین مهربانان». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۹۸: ۳۱۱)

امتزاج و تربیت مباحث خانواده و طرح آیه مهدویت در این سوره، بیانگر ارتباط تنگاتنگ فرهنگ انتظار و مهدویت با اصالت خانوادگی و استحکام بیان خانواده و توجه به «بیت» است. انسان های صالح و تربیت یافته در خانواده های اصیل، شایستگی پذیرش ولایت و امامت پیشوای آسمانی ای چون حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را دارند. به همین دلیل، در نظام سیاسی و فرهنگ علوی، یکی از ملاک های گزینش افراد شایسته، تربیت یافتن و برخاستن آنان از «بیوت صالحه» است. چنان که حضرت علی علیه السلام در نامه ای به مالک اشتر فرمود: «ثُمَّ الصَّقْ بِذَوِي الْمُرُؤَاتِ وَالْأَحْسَابِ وَأَهْلَ الْبُيُوتِ الصَّالِحَةِ وَالسَّوَابِقِ الْحَسَنَةِ...»؛ در انتخاب کارگزاران خود با آنان که خانواده دارترند و شخصیت حساب شده دارند و از خاندانی پارسا و صالح و با سوابقی درخشانند، ارتباطی نزدیک تر برقرار کن [و آنان را برگزین]». (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

به عبارتی می توان نتیجه گرفت که اصالت های خانوادگی و رعایت احکام خانواده، چون ازدواج، کنترل چشم، روابط سالم خانوادگی، حیا و عفت، زمینه تحقق وعده الهی و تشکیل حکومت جهانی آخرین ذخیره الهی را فراهم می کند و کسانی که لیاقت و توانایی پاک زیستی و اداره یک خانواده را داشته باشند، لیاقت مشارکت در اداره جهانی پاک و عاری از هر نوع ستم و تباهی را نیز خواهند داشت.

۳. سیره حکومتی مهدوی

ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، شکوفاترین فصل تاریخ انسانیت است؛ دورانی که وعده های خداوند درباره خلافت مؤمنان و امامت مستضعفان و وارثت صالحان تحقق می یابد و جهان با قدرت الهی آخرین پرچمدار عدالت و توحید، صحنه شکوه مندترین جلوه های عبادت پروردگار می شود. در احادیث گوناگون، گوشه هایی از عظمت آن دوران به تصویر کشیده شده است.

پس از ظهور امام زمان علیه السلام گروهی بر ضد حضرت وارد جنگ می شوند و می کوشند از تشکیل حکومت عدل الهی بر روی زمین - که وعده آن، از سوی انبیا و امامان علیهم السلام داده شده است - جلوگیری کنند. امام علیه السلام ابتدا آنان را به راه حق دعوت می کند و اگر قبول نکردند، با آنان وارد کارزار می شود و هرگونه فساد و کژی را نابود می کند.

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه «وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ». (انفال: ۳۹) می فرماید: «تأویل این آیه هنوز نیامده است. پس زمانی که تأویل آن فرا رسد، مشرکان کشته می شوند، مگر موحد شوند و شرکی باقی نماند». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۷۸)

در حدیث دیگری می فرماید: «با مشرکان جنگ می کنند تا اینکه موحد شوند و شریکی برای خدا قرار ندهند. چنان (امنیتی حاصل) می شود که پیرزن کهنسال، از مشرق به مغرب می رود، بدون آنکه کسی جلوی او را بگیرد». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۴۳)

امام صادق علیه السلام نیز می فرماید: «إِذَا قَامَ الْقِيَامُ لِلْإِيْقَىٰ أَرْضُ إِلَّا نُودِيَ فِيهَا شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ؛ زمانی که قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف قیام کند، هیچ سرزمینی نمی ماند، مگر اینکه ندای شهادتین لا إله إلا الله و محمد رسول الله در آن طنین اندازد. (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۴۰)

اول. احیای قرآن

قرآن، محور حرکت جنبش جهانی امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است و آن حضرت با آموزش قرآن، آن را سرمشق زندگی انسان ها قرار خواهند داد. حضرت علی علیه السلام در این باره می فرماید: «كَأَنِّي أَنْظَرُ إِلَى شَيْعَتِنَا بِمَسْجِدِ الْكُوفَةِ وَقَدْ ضَرَبُوا الْفَسَاطِيطَ يَعْلَمُونَ الْقُرْآنَ كَمَا أُنْزِلَ؛ گویا شیعیان ما اهل بیت علیهم السلام را می بینم که در مسجد کوفه گرد آمده اند و خیمه هایی برافراشته اند و در آنها قرآن را آن چنان که نازل شده است، به مردم یاد می دهند». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۶۶)

حضرت علی علیه السلام درباره بیان احوال زمان ظهور امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می فرماید: «(امام مهدی) هوای نفس را به هدایت و رستگاری برمی گرداند، زمانی که مردم هدایت را به هوای نفس تبدیل کرده باشند و رأی را به قرآن برمی گردانند، زمانی که مردم قرآن را به رأی و اندیشه بدل کرده باشند». (نهج البلاغه، خطبه ۱۳۸)

دوم. گسترش عدالت

مهم ترین شاخص قیام امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، ریشه کن ساختن ستم و فراگیر کردن عدل و قسط در سراسر گیتی است، به گونه ای که می توان ادعا کرد، جمله «يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا» که در بیشتر احادیث ذکر شده، تواتر لفظی دارد.

پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «قیامت بر پا نمی شود، مگر اینکه مردی از اهل بیت من که اسمش شبیه اسم من است، حاکم شود و زمین را پر از عدل و قسط کند، همان گونه که پر از ظلم و جور شده بود». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۸۱)

سوم. گرایش مجدد به اسلام

با درگذشت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، خلفا کوشیدند از روشن شدن جایگاه اهل بیت علیهم السلام در مقام مفسران دین اسلام که هدایت جامعه را عهده دار بوده اند، جلوگیری کنند که این امر سبب شد گمراهی ها در میان مسلمانان گسترش یابد و برخی عناصر یهودی و مسیحی، با کمک دستگاه خلافت، اسلام را مطابق سلیقه شان و مناسب با منافع حاکمان، توجیه و تفسیر کنند و مردم، از اهل بیت علیهم السلام جدا کنند. افرادی مانند تمیم داری، وهب بن منبه، کعب الاحبار، ابوهریره، عروه بن زبیر و عبدالله بن عمر، با تفسیرهایی که بیش تر با هواهای نفسانی و خواسته های حاکمان مطابقت داشت، از همان آغاز، موجب بروز برخی انحراف ها و ایجاد فرقه های کلامی در زمان های بعد شدند. به همین دلیل، آن گاه که امام زمان علیه السلام قیام می کند، به پیراستن دین اسلام از انحراف ها و پیرایه هایی می پردازد که از سوی منحرفان بر دین اسلام تحمیل شده است و مردم را به اسلامی که پیامبر آن را ابلاغ کرده بود، دعوت می کنند. امام صادق علیه السلام در این باره می فرماید: «زمانی که حضرت قائم علیه السلام قیام می کند، مردم را مجدداً به اسلام فرا می خواند و به امری هدایت می کند که فراموش شد و جمهور از آن منحرف شده اند». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۳۰)

چهارم. عدالت فرهنگی

در نظام حکومتی امام مهدی علیه السلام، به طور کلی نادانی، بی سوادى و کم خردى، ریشه کن مى شود و همه انسان ها براساس توانایی خود، از بالاترین حد دانش و معرفت برخوردار مى شوند.

در روایتی که از امام باقر علیه السلام نقل شده، در زمینه رشد و توسعه خردورزی در زمان امام مهدی علیه السلام آمده است: «إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ اللَّهُ يَدَهُ عَلَى رُؤُسِ الْعِبَادِ فَجُمِعَ بِهَا عُقُولُهُمْ وَكُمِّلَتْ بِهِ أَخْلَاقُهُمْ؛ هنگامی که قائم ما به پا خیزد، خداوند دستش را بر سر بندگان می گذارد و بدین وسیله عقول آنها افزایش می یابد و خردهای آنها به کمال می رسد». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۳۶)

در روایت دیگری از آن حضرت نقل شده است:

«وَتُوتُونَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى أَنْ الْمَرْأَةَ تَقْضِيَ فِي بَيْتِهِ ابْكَتْ أَبِ اللَّهِ تَعَالَى وَ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ؛ (نعمانی، ۲۳۹) در زمان حکومت امام مهدی علیه السلام به همه مردم حکمت و علم بیاموزند تا آن جا که زنان در خانه ها، با کتاب خدا و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله قضاوت کنند.»

عدالت مهدوی به عدالت اقتصادی یا عدالت قضایی محدود نمی شود و شامل حوزه های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و حقوقی می شود.

پنجم. قضاوت مہدوی

در زمان حکومت امام مهدی علیه السلام، عدالت در مناسبات حقوقی و قضایی حاکم می شود و داوری و قضاوت میان مردم از هرگونه اشتباه، بی عدالتی و جانب داری پیراسته می شود که این امر در عادلانه شدن همه روابط اجتماعی و جلوگیری از ستم و تجاوز به حقوق دیگران تأثیر مهمی خواهد داشت.

امام صادق علیه السلام، شیوه قضاوت امام مهدی علیه السلام را به شیوه پیامبرانی چون حضرت داوود علیه السلام - که قضاوت عادلانه و بدون اشتباه آنها در تاریخ مشهور است - تشبیه می کند و می فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حُكْمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاوُدَ لَأَيُّخْتِ إِبْرَاهِيمَ بَيْنَهُ يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيُحْكِمُ بَعْلِمِهِ وَيَخْبُرُ كُلُّ قَوْمٍ بِمَا اسْتَبْطَنُوهُ؛ (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۳۳۹) زمانی که قائم آل محمد - که بر آنها درود باد - به پاخیزد، در میان مردم به حکم داوود قضاوت خواهد کرد. او به بینه (شاهد) نیازی نخواهد داشت؛ زیرا خدای تعالی امور را به وی، الهام و او بر پایه دانش خود داوری می کند و هر قومی را به آنچه پنهان کرده اند، آگاه می سازد.

امام یارانی را که در بالاترین مراتب پرهیزکاری قرار دارند و در ارتباطی مستقیم، حکم قضایی را که در آنها دچار تردید شده اند، دریافت می کنند. در این باره امام صادق علیه السلام می فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ بَعَثَ فِي أَقْصَى الْأَرْضِ، فِي كُلِّ إِقْلِيمٍ رَجُلًا، يَقُولُ: عَهْدُكَ فِي كَفِّكَ، فَإِذَا وَرَدَ عَلَيْكَ أَمْرٌ لَمْ تَفْهَمْهُ؛ (معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام، ج ۵، ح ۱۴۵۳: ۲۹) هنگامی که قائم قیام کند در کشورهای روی زمین کسانی را برمی انگیزد، در هر سرزمین یک نفر را، و به او می گوید: فرمان تو در کف دست توست. هرگاه کاری برای تو پیش آمد که آن را نفهمیدی و ندانستی، چگونه در آن حکم کنی، به کف دست خود بنگر و به آنچه در آن (مکتوب) است، عمل کن.

ششم. اقتصاد مهدوی

امام مهدی علیه السلام آخرین حاکمی است که بر کره خاکی حکومت خواهد کرد. تأمین عدالت اقتصادی، نقش و جایگاه برجسته ای دارد و در روایت های اسلامی نیز بر این جنبه از عدالت موعود، بسیار تأکید شده است. با استقرار حکومت مهدوی، رفاه اقتصادی همراه با قسط و عدالت بر سراسر جهان حاکم می شود و بشر به آرزوی دیرین خود دست می یابد.

امام محمد باقر علیه السلام نیز عدالت اقتصادی دوران ظهور را چنین توصیف می کنند: «فَإِنَّهُ يَفْسِمُ بِالسَّوِيَّةِ وَ يَعْدِلُ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ، الْبَرِّ مِنْهُمْ وَالْفَاجِرِ؛ او مال و ثروت را به مساوات [بین مردم] تقسیم و در میان آفریدگان [خدای] رحمان، اعم از نیکان و بدان آنها، عدالت برقرار می کند». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۲۹)

در روایتی دیگر حضرت می فرماید:

او بخشش هایش را دو بار در سال بر مردم ارزانی می دارد و در هر ماه دو بار به آنها روزی می دهد. او میان مردم چنان برابری ایجاد می کند که هیچ نیازمند زکاتی یافت نمی شود. صاحبان زکات با زکات های خود به سوی مستمندان از شیعیان او روی می آورند، اما آنها از پذیرش زکات خودداری می کنند. پس صاحبان زکات، زکاتشان را در همیان می گذارند و در خانه های مستمندان می گردانند و به آنها عرضه می کنند، اما آنها می گویند: ما را نیازی به درهم شما نیست. همه اموال اهل دنیا، چه آنها که [از دل زمین] به دست می آید [و] چه آنها که [از روی زمین] حاصل می شود [نزد او جمع می شود. پس او به مردم می گوید: بیایید به سوی آنچه در راه] به دست آوردن آن پیوندهای خویشی را گسستید؛ خون به ناحق ریختید و به محارم دست یازیدید. پس او آنچنان بخششی به مردم ارزانی می کند که پیش از آن هیچ کس ارزانی نداشته است. (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۱: ۳۹۰)

از پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله نقل شده است:

«هنگامی که مهدی ظهور کند، خداوند تعالی بی نیازی را در دل های بندگان جایگزین می سازد، تا آنجا که وقتی مهدی می گوید: چه کسی مال و دارایی می خواهد؟ جز یک نفر هیچ کس به سوی او نمی آید. پس او می گوید: [هر چه خواهی] بگیر. آن مرد هم مقداری مال برگرفته بر دوش خود گذاشته می رود، تا آنجا که به دورترین مردم می رسد. در این وقت می گوید: آیا من از این مردم هم بدترم. پس باز می گردد و آن مال را به مهدی برمی گرداند و می گوید: مالت را بگیر نیازی به آن ندارم». (معجم الاحادیث مهدی، ج ۱ - ۲۴)

۴. زنان حکومت مهدوی

حکومت عدل الهی با هدایت منجی بشریت، با یاری سیصد و اندی یار خاص، در مقام کارگزاران تشکیل حکومت، در جهان برقرار می شود. این سازمان حکومتی از عناصر گوناگونی تشکیل شده است که در این مشارکت، زنان نیز مانند مردان سهیمند. امام باقر علیه السلام می فرماید: «به خدا سوگند سیصد و اندی نفر خواهند آمد و پنجاه زن در میان آنان هست». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۲۲۳)

مفضل بن عمر می گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «همراه حضرت قائم، سیزده زن هست. عرض کردم: آنان چه نقشی خواهند داشت؟ فرمودند: زخمی ها را مداوا و از بیماران پرستاری می کنند. آن چنان که همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله بودند». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۸۹: ۲۲۵)

روایات دیگر هم وجود دارد که شمار زنان را چهارصد زن، (علاء الدین هندی، ج ۱۴: ۳۳۸) و برخی، شمار آنان را ۷۸۰۰ (طبری: ۷۴) نفر معرفی می کند.

دسته دیگری از روایات نیز، تنها به همراه بودن زنان با حضرتش بسنده کرده و شمارشان را ذکر نکرده اند. اما مسلم است که در این تحول، حضور زنان عظیم است.

در تقسیم بندی کلی، یاوران امام علیه السلام را می توان به دو گروه تقسیم کرد:

۱. زنانی که در همان دوره قیام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف زندگی می کنند و هنگام ظهور

حضرت، در شمار یاران ایشان قرار خواهند گرفت؛

۲. بانوانی که پیش از ظهور مولایشان از دنیا رفته اند و لیاقت دارند در رکاب بقیه الله الاعظم باشند و هنگام قیام

حضرت، به دنیا رجعت خواهند کرد.

این زنان به دلیل شایستگی هایی که در گذشته، در دفاع از حریم دین به اثبات رسانده اند، جزو یاران حضرت قرار می گیرند یا اینکه چون انتظار فرج امام را داشته و با این آرزو در گذشته اند، هنگام ظهور به دنیا باز خواهند گشت و به یاری امام خویش خواهند شتافت.

نخستین گروه از زنانی که به محضر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می شتابند، کسانی هستند که در آن ایام زندگی می کنند. آنان همانند دیگر یاران امام، به هنگام ظهور در حرم امن الهی به خدمت حضرت می رسند و آمادگی خویش را برای یاری امامشان اعلام می دارند.

۵. رهنمودهای مهدوی

در زمان غیبت صغرا، چهار نفر بودند که سؤال های مردم را خدمت امام مهدی علیه السلام می بردند و جواب کتبی آنها را باز می گرداندند. این پاسخ های کتبی را «توقیع»^۱ می گویند. البته در زمان غیبت کبرا نیز عده ای توقیعاتی از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دریافت کرده اند، که حضرت، نویسنده توقیعات بوده است. محمد بن عثمان عمری می گوید: «از ناحیه مقدسه امام توقیعاتی صادر شد که خطش را خوب می شناسم». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۳۳)

اسحاق بن یعقوب می گوید: «توسط محمد بن عثمان مسائل مشکلی را به حضور مقدس امام فرستادم و جوابش را به دست خط مبارک امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دریافت نمودم». (حر عاملی، ج ۷: ۴۰۷)

شیخ صدوق رحمه الله می گفت: «توقیعی که به خط امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف برای پدرم صادر شده بود، اکنون نزد من موجود است». (داد گستر جهان ابراهیم امینی، ۱۳۳) در بعضی اخبار نیز آمده است: «توقیعات صاحب الامر به دست محمد بن عثمان صادر می شد، به همان خطی که در زمان پدرش، عثمان بن سعید، صادر می گشت». (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۳۵۰)

ممکن است برخی توقیعات به خط امام و برخی به خط نواب خاص بوده باشد. از جمله توقیعات حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، این توقیع است که به شیخ مفید مرحمت فرموده است:

للاخ السدید و الولی الرشید، شیخ مفید، ابی عبدالله محمد بن محمد بن النعمان، آدام الله اعزازه، من مستودع العهد الماخوذ علی العباد.»

بسم الله الرحمن الرحيم

اما بعد، سلام علیک ایها الولی المخلص فی الدین، المخصوص فینا بالیقین...

به برادر استوار و درست کردار رشید و هدایت یافته، شیخ مفید، ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان - که خدا عزت و احترامش را پایدار بدارد - از سوی آنکه خزانه عهد و پیمانی است که خداوند از بندگان گرفته است. سلام بر تو ای دوست با اخلاص در دین، که در اعتقاد به ما از روی علم و یقین امتیاز داری. در منظر تو خداوندی را که جز او خدایی نیست، سپاس گزارده، و از او، درود و رحمت بر آقا و مولا و پیامبران، حضرت محمد صلی الله علیه و آله و نیز خاندان پاکش را خواستاریم و تو را آگاه می کنیم که به ما اجازه داده شده، که تو را به شرافت و افتخار مکاتبه مفتخر می سازیم و موظف می کنیم تا آنچه به تو می نویسیم، به دوستان ما، که نزد تو می باشند برسانی؛ دوستانی که خداوند به اطاعت از خود گرامی شان بدارد، و با حراست و عنایت خود امورشان را کفایت کند، و مشکلاتشان را برطرف سازد. پس تو به آنچه که یادآور می شویم، متوجه و آگاه باش و در رسانیدن آن به کسانی که اعتماد به آنها داری بر طبق آنچه که برای تو - اگر خدا بخواهد - ترسیم و تعیین می کنیم، عمل کن. ما اگرچه هم اکنون در مکانی دور از جایگاه ستمگران سکونت گزیده ایم که خداوند صلاح ما و شیعیان با ایمانمان را تا زمانی که حکومت دنیا به دست تبهکاران می باشد، در این کار به ما ارائه فرموده است. با این حال بر اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده نیست...

ما در رسیدگی و سرپرستی شما، کوتاهی و اهمال نکرده ایم و یاد شما را از خاطر نبرده ایم، و اگر جز این بود، دشواری ها و مصیبت ها بر شما فرود می آمد و دشمنان، شما را ریشه کن می کردند. پس تقوای الهی پیشه کنید، و ما را یاری دهید تا از فتنه ای که به شما رو می آورده، شما را نجات بخشیم؛ فتنه و آشوبی که هر کس مرگش فرارسیده باشد، از آن هلاک می گردد، و آن کس که به آرزوی خویش رسیده باشد، از آن دور ماند و آن فتنه، نشانه نزدیک شده حرکت و جنبش ما و آگاه ساختن شما به امر و نهی خداست، و خداوند نور خود را تمام خواهد کرد، گرچه مشرکان را خوش نیاید... هر یک از شما باید کاری کند که وی را به محبت و دوستی ما نزدیک کند و از آنچه خوشایند ما نبود، و باعث کراهت و خشم ماست، دوری گزیند؛ زیرا امر ما ناگهان فرامی رسد، در هنگامی که توبه و بازگشت بر او سودی ندارد و پشیمانی او از گناه، از کیفر ما نجاتش نمی بخشد. خداوند راه رشد و هدایت را به شما نشان دهد و به رحمت خود وسایل توفیق را به آسانی برایتان فراهم سازد». (احتجاج طبرسی، ج ۲: ۴۹۷)

۱. توفیق در لغت به معنای امضا و مهر کردن و حاشیه نویسی کتاب و نامه است. در اصطلاح حدیثی، به معنای بخشی از نوشته های ائمه اطهار: است. بیشتر توقیعات از سوی امام عصر[صادر شده است. فرستادن توقیعات برای شیعیان، معمولاً به وسیله وکلای امام صورت می گرفت. نواب اربعه امام عصر، وکیلانی در شهرهای گوناگون داشتند که توقیعات از طریق آنها انتشار می یافت. در کتاب کمال الدین شیخ صدوق، غیبت شیخ طوسی، احتجاج

طبرسی و بحارالانوار مجلسی، حدود ۸۰ توقیع از امام زمان ۷ نقل شده که محتوای آن، برخی خطاب به سفرا و نواب خاص و برخی خطاب به علما و فقهاست. برخی در پاسخ به سؤالات است و برخی در تکذیب کسانی است که به دروغ ادعای امامت یا نیابت از طرف آن حضرت را داشتند.

۶. تربیت مهدوی

بی گمان، والدین و خانواده در تربیت کودکان و نوجوانان، نقش بنیادی و مهمی دارند؛ زیرا کودکان آینه تمام نمای باورها، ارزش ها، ایمان و تربیت والدین و بزرگ ترهای خانواده هستند و براساس نظام فکری و عملی خانواده، تربیت می شوند. بر این اساس، یکی از شیوه های مهم نهادینه کردن اندیشه مهدویت، رفتار والدین است. در تربیت مهدوی، کودک و نوجوان را باید از خانواده شروع کرد. پدر و مادری که می خواهند فرزند مهدوی داشته باشند، باید صالح و منتظر باشند.

منظور از مدیریت برنامه های مهدوی در خانواده این است که مراقب باشیم شرکت در برنامه های مهدوی، کودکان را از حقوقشان محروم نکند. پدری که صبح های جمعه در مراسم دعای ندبه شرکت می کند، نباید به دلیل خستگی از حضور در کنار کودکانش و توجه به تفریحات آنها غفلت کند. پدر باید با برنامه ریزی درست از ایجاد احساس نامناسب از شرکتش در دعای ندبه در ذهن کودکانش جلوگیری کند.

پدر و مادری که نسبت به تربیت مهدوی فرزندشان دغدغه داشته باشند، باید مراقب تغذیه روحی و معنوی کودکشان باشند و برای آن برنامه ریزی کنند، همان گونه که برای تغذیه جسمی و سلامت جسمانی آنها برنامه ریزی می کنند.

۷. رسانه مهدوی

رسانه، ابزار اطلاع رسانی و دارای کارکردهای دوگانه و متقابلی است و همان اندازه که می تواند موجب بصیرت، روشنگری و رشد فردی و اجتماعی باشد، می تواند عامل جهالت، تفرقه و نابودی اندیشه و فرهنگ جامعه شود. بنابراین، داوری درباره رسانه، بستگی به آن دارد که در اختیار چه کسی و با چه اهدافی از آن استفاده شود. به این معنا که نمی توان در مقام ارزش گذاری، رسانه را خوب یا بد دانست؛ زیرا خوبی یا بدی رسانه به اموری بستگی دارد که داوری درباره آن می باید در چارچوب ملاک های مشخصی انجام گیرد. از این رو، برای شناخت بیشتر رسانه در نظام ارزشی مهدوی، با بهره گیری از آیات و روایات به چند مورد اشاره می شود.

اول. بصیرت افزایی

در آغاز برپایی حکومت مهدوی، جامعه مهدوی با انواع دسایس دشمنان روبه رو است. در چنین شرایطی، رسانه مهدوی با شبکه ای از رسانه های دشمن و با هوشمندی تمام به مقابله برمی خیزد، زیرا رسانه دشمن واقعیات را به سود خود دستکاری می کند: «مَنْ أَلَدَّيْنِ هَادُوا يَحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ». (نسا: ۴۶) که ظاهری فریبنده و ادبیاتی

نرم دارند. «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ» (بقره: ۲۰۳) و دستگاه اطلاع رسانی آنها، به جامعه مهدوی آسیب می رساند: «وَلْتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ». (آل عمران: ۱۸۵) آنها از پای نمی نشینند، مگر اینکه امت اسلامی به تمکین به خواسته هایشان را وادار کنند. «وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَبْعَ مِلَّتَهُمْ». (بقره: ۱۱۹) اردوگاه کفر در عصر ارتباطات در جدال با دانش آسمانی، می خواهد دل های مردم را با خود همراه سازد، اما حضرت جادوی رسانه ای جبهه کفر را با فتح قلوب، باطل می کند. او مردم را می شناسد و به فرموده امام صادق علیه السلام احدی نمی ماند، مگر آنکه حضرت او را می شناسد. (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۱: ۵۸)

حاصل این نبرد رسانه ای، روی آوردن مردم به خداپرستی است. در این میان، افرادی هستند که به ایمان آوردنشان هیچ امیدی نیست و به تعبیر امام صادق علیه السلام، افرادی ولایت حضرت را می پذیرند که تا پیش از آن آفتاب پرست و ماه پرست بوده اند. (مجلسی، ۱۳۸۸: ۵۲: ۳۶۳)

دوم. ارزش آفرینی

یکی از راه های مبارزه با انحراف، تقویت بنیان جامعه اسلامی است. با تقویت بنیان های جامعه اسلامی، مبانی حکومت دینی نیز تقویت خواهد شد. در چنین شرایطی، رسانه مهدوی با تکیه بر فطرت انسانی به یاری آن حضرت خواهد آمد. براین اساس، کار این رسانه گاه احیای ارزش هاست. چنان که امام رضا علیه السلام فرمود: «رحم الله عبدا احیی امرنا». (عیون الاخبار، ص ۲۷۵) گاه نیز تبلیغ ارزش ها که فرمود: «وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ». (آل عمران: ۱۰۴) در چنین شرایطی، رسانه مهدوی با ارزش آفرینی و تقویت ایمان مردمی، این پیوند را تقویت می کند و با احیا و گسترش ویژگی هایی مانند وحدت، بنیان حکومت اسلامی را مستحکم می سازد.

سوم. الگوسازی

چهره سازی و الگودهی، یکی از اصول تربیتی قرآن است. همواره اولیای دین در زندگی خویش به پیروی از الگوی شخصیتی و رفتاری و اعتبار آن توجه داشته و بر این اساس، مردم را به پیروی از الگوی مناسب دعوت کرده اند. خداوند در قرآن اعلام می کند که پیامبر الگویی نیکو برای پیروی است.

امام علی علیه السلام که از نزدیک شاهد همه رفتارها و شیوه های زندگی پیامبر بود، ایشان را بهترین الگو و اسوه می داند. الگوسازی در نظام ارزشی مهدوی، به عنوان راهبرد انسان ساز و ارزش آفرین، پی گیری می شود و در راستای مبارزه با انحراف، چهره های منفی با طرد رسانه ای روبه رو خواهد شد. ازاین رو، رسانه مهدوی خصلت هایی است که خداوند و شریعت می پسندد، برجسته سازی می کند و فردی که این خصوصیت را دارد، به عنوان اسوه و الگو به وسیله رسانه مهدوی در جامعه مهدوی، مطرح و به همگان معرفی می شود.

چهارم. دفاع از مظلوم

عدالت خواهی و حرکت بر مدار عدالت، به معنای گریز از ستم است. انسان مؤمن و مسلمان، انسانی ستم ستیز است و می کوشد دیگران را به سوی عدالت فرا بخواند و از هرگونه ستم باز دارد. از این رو، همواره در کنار عدالت خواهان و علیه ظالمان است و در دفاع از مظلوم و رهایی او، از جهاد مالی، جانی و علمی کم نمی گذارد. رسانه مهدوی، رسانه ای است که همواره در چارچوب ستم ستیزی و دفاع از مظلوم گام برمی دارد و می کوشد مردم را نسبت به مصادیق و مفاهیم ظلم آگاه سازد و آنان را در مسیر عدالت کلان هستی قرار دهد و دستگیر مظلومان و دشمنان ظالمان باشد. (حدید: ۲۵) از نظر وحی، بیان مصادیق عدالت و ظلم می تواند موجبات روشنگری بشر را فراهم آورد و او را در مسیر درست قرار دهد. بسیاری از مصادیق ظلم، برای توده های مردم ناشناخته است؛ زیرا توده های مردم با بهره گیری از رسانه مهدوی می توانند با برخی مصادیق ظلم آشنا شوند.

۸. فضیلت انتظار

انتظار قائم برابر با شهادت در راه خداست. امام صادق علیه السلام می فرماید: «کسی که در حال انتظار ظهور بمیرد، همانند فردی است که با قائم در خیمه اوست.» پس از این سخن، امام قدری درنگ کردند و فرمودند: «نه، بلکه مانند فردی است که در رکاب مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف شمشیر زده باشد.» سپس فرمود: «نه، به خدا سوگند همانند کسی است که در رکاب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شهید شده باشد.» (مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۱۲۶)

۹. وظایف منتظران مهدوی

اول - شناخت امام

اهمیت شناخت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به گونه ای است که در برخی روایات، کسب نکردن معرفت لازم درباره امام، مساوی با کفر و بی ایمانی است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این زمینه می فرماید: «کسی که بمیرد و امام زمان خودش را نشناسد، به مرگ جاهلیت از دنیا رفته است.» (اصول کافی، ج ۱: ۳۷۷) یا در ادعیه به این مسئله اشاره شده است: «پروردگارا حجت خود را به من شناسان؛ چرا که اگر حجت را به من شناسانی، من از دین و آیینم گمراه می شوم.» (کلینی، ج ۱: ۳۷۷)

دوم - پیروی از نائب امام

در دوره غیبت کبرا، فقهای جامع الشرایط مسئولیت نمایندگی عام امام را پاسداری از احکام و مقررات اسلامی برعهده دارند. امام صادق علیه السلام می فرماید: «صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف غیبتی خواهد داشت، اگر کسی در آن دوره - آخرالزمان - بخواهد دین دار بماند، سخت در مشقت خواهد بود. بنده خالص خدا در آن شرایط باید تقوای الهی پیشه کند و دو دستی به دین خود بچسبد.»

در این باره وقتی از حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف سؤال کردند، در دوران غیبت کبرا که به شما دسترسی نداریم، پاسخ احکام و مسائلی را که با آنها مواجه می شویم، چگونه به دست آوریم؟ حضرت فرمود: «در پیش آمدها و حوادثی که رخ می دهد، به آشنایان با احادیث ما (مجتهدان جامع شرایط که متخصصان متون دینی و احادیث اهل بیت علیهم السلام هستند) مراجعه کنید. آنها حجت من برای شما و من حجت خدا بر آنان هستم».

(مجلسی، ۱۳۸۸: ج ۵۲: ۱۸۱)

سوم - خودسازی

بنابراین، یکی از وظایف منتظران، تلاش در راه خودسازی و تهذیب نفس است. بر این اساس، امام صادق علیه السلام می فرماید: «هر کس دوست دارد از یاران حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف باشد، باید در انتظار ظهور آن حضرت باشد و در این حال، به پرهیزکاری و اخلاق نیکو رفتار کند». (نعمانی، ح ۱۶: ۲۰۰)

حتی در توقیعی که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف آن را برای شیخ مفید نوشته، چنین آمده است که اعمال ناشایست و گناهانی که از شیعیان سر می زند، یکی از عوامل طولانی شدن دوره غیبت و محرومیت آنها از دیدار امام است.

چهارم - جامعه سازی

یکی از شرایط مهم رشد ارزش های الهی، مبارزه با نارسایی های اجتماعی از طریق امر به معروف و نهی از منکر است، به گونه ای که در روایات اهل بیت علیهم السلام آمده که تا آمادگی های لازم فکری و فرهنگی در جامعه برای پذیرش و یاری امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف پدید نیاید، ظهور حضرت محقق نخواهد شد. از سوی دیگر، آمادگی های لازم نیازمند بسترسازی است که افراد به دست آوردن مهارت ها و کمالات لازم، در پاک سازی فضای عمومی جامعه بیشتر بکوشند تا شرایط لازم برای ظهور آن حضرت فراهم شود.

پنجم - دعا برای تعجیل فرج

با توجه به نقش و جایگاه مهمی که دعا در تفکر اسلامی دارد، اگر دعا با شرایط لازم انجام گیرد، همچون دیگر علل و عوامل مؤثر در نظام هستی، می تواند امور تکوینی را تغییر دهد. در بخشی از روایات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام سفارش شده است که برای فرج امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف زیاد دعا کنید.

۵. رسانه منتظر

رسانه منتظر و زمینه ساز، رسانه ای است که اهداف، روابط و برنامه هایش را هم سو با مقاصد و خواسته های امام قرار می دهد و میزان اعتبار و مشروعیت خود را به انجام تکالیف و اهتمام و تلاش در راستای تحقق آن وابسته می داند؛ زیرا امروز رسانه ها، برای تحقق جامعه آرمانی و مورد نظر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نقش مهمی

دارند، آنها با ابزارهای گوناگون رسانه ای در گسترش و نهادینه کردن فرهنگ انتظار سهم بزرگی دارند. ابزار اینترنت بسیار فراگیر و اثربخش است. فیلم های تبلیغی، رسانه های مجازی و مکتوب نیز سهم مهمی در عرصه تبلیغ دارند. در عرصه سایبری، وبلاگ نویس های مهدوی در فضای مجازی، فعالیت تحسین برانگیزی دارند. آنها باید کیفیت تعامل با رسانه را بیاموزند. اگر به سواد رسانه ای مسلح نشوند، بی دفاع هستند و دیگران آنها را شکار می کنند. از این رو، با توجه به کارکرد و اهمیت رسانه در شیوه های انتقال پیام، باید از شیوه های خلاقانه و هنرمندانه به صورت غیرمستقیم، پیامشان را به مخاطبان برسانند و در برابر هجوم بی امان منکران مهدوی، پاسخ های مستند و مستدل ارائه کنند. دنیای استکبار، با ساخت فیلم های مرتبط با اسلام و آخرالزمان، به جامعه جهانی چنین القا می کند که کسی که مسلمانان منتظر او هستند، با حمله موشکی می خواهد غرب را نابود کند. آنها با ساختن فرقه های انحرافی در قالب فیلم های هالیوودی، می خواهند امریکا و نگاه لیبرال دموکراسی را به عنوان منجی معرفی کنند. آنها بسیاری از کارهایشان را از طریق رسانه انجام می دهند و اگر قرار باشد ما برای این تحریف ها و تهدیدات پاسخی داشته باشیم، بهترین ابزار، رسانه است که با بیان صحیح و منطقی، دلایل محکمه پسند ارائه شود.

نتیجه

با بهره گیری از آیات و روایات، قیام مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، آخرین حلقه مبارزات حق و باطل است که از آغاز جهان برپا بوده است. پیامبران الهی برای برقراری ارتباط درست میان بنده و خالق و روابط حسنه میان بشر، بر اساس عدالت و صلح و صفا و خدمت برانگیخته شده اند، بنابراین، برقراری عدالت، هدف اصلی و عمومی انبیا علیهم السلام بوده است و آرزو و خیال نیست، بلکه واقعیتی است که دنیا به سوی آن پیش می رود؛ یعنی سنت الهی است. خدا در نهایت عدالت را بر دنیا حاکم خواهد کرد. و به فرموده امام راحل، «ما منتظران مقدم مبارکش، مکلف هستیم تا با تمام توان کوشش کنیم تا قانون عدل الهی را در این کشور ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف حاکم کنیم و از تفرقه و نفاق و دغل بازی پرهیزیم و رضای خداوند متعال را در نظر بگیریم». (امام خمینی رحمه الله، ج ۱۵، ۲۲)

منابع

* قرآن مجید.

* حاج شیخ عباس قمی. مفاتیح الجنان.

۱. شیخ صدوق ابوجعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی. ۱۳۹۵ هـ ق. کمال الدین و تمام النعمه. تحقیق: استاد علی اکبر غفاری. قم: دارالکتب الاسلامیه.
۲. محمدباقر بن محمدتقی مجلسی. ۱۳۸۷ بحارالانوار. دارالکتب الاسلامیه.
۳. محمد بن حسن حرعاملی. ۱۳۶۶ اثبات الهداه. ثبات الهداه بالنصوص و المعجزات. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
۴. حضرت علی علیه السلام. ۱۳۸۵ نهج البلاغه. گردآوری: سیدرضی. ترجمه: محمد دشتی. قم: مسجد مقدس جمکران.
۵. امینی، ابراهیم. ۱۳۹۰ داد گستر جهان. قم: شفق.
۶. ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم. ۱۳۹۰ غیبت نعمانی. مشهد: مرکز اسناد آستان قدس رضوی.
۷. اصفهانی، محمدتقی. ۱۳۷۴ راز نیایش منتظران. تهران: بدر.
۸. علامه مجلسی، محمدباقر. ۱۳۸۰ مهدی موعود. ترجمه: حسن بن محمد ولی ارومیه ای. قم: انتشارات مسجد مقدس جمکران.
۹. صافی گلپایگانی، لطف الله. ۱۳۹۰ منتخب الاثر. مترجم: محمد انصاری زنجانی. قم: امور بین الملل دفتر آیت الله العظمی صافی گلپایگانی.
۱۰. معجم احادیث الامام المهدی علیه السلام. تحت اشراف آیت الله علی کورانی. قم: مؤسسه المعارف الاسلامیه.
۱۱. کلینی، محمد بن یعقوب. ۱۳۸۷ اصول کافی. سید مهدی آیت الهی. مترجم: جهان آرای.
- ۱۲/ موسوی خمینی، روح الله. ۱۳۶۱ - ۱۳۶۹ صحیفه نور. مجموعه رهنمودهای امام خمینی رحمه الله. تهران: سازمان مدارك فرهنگی انقلاب اسلامی.
- ۱۳ طبسی، نجم الدین. ۱۳۹۰ چشم اندازی از حکومت مهدوی. قم: موسسه بوستان کتاب.